

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita B. Francisci Xaverii

Torsellini, Orazio

Coloniae Agrippinae, 1610

Præfatio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42323

41

HORATII
TVRSELLINI
DE VITA
FRANCISCI
XAVERII
LIBER PRIMVS.
PRÆFATIO.

RANCISCI XAVERII,
viri ad India potissimum,
ultimiq; Orientis salutem
nati, vitam omnibus san-
ctimonia notis insignens
memoria proderet consili-
um est. Is quippe ex nouem Ignatij Loiola
Parentis nostri discipulis primis existit
magistro simillimus: & in India, Iaponia,
aliisq; barbarorum regionibus, vel pri-
mus è Societate, vel plurimum laborauit,
vt viam Indis in calum, sociis in Indiam
aperiret. Ita quâ insigne Societati decus
attulit, qua illustre sociis exemplum reli-
quit. Quocirca pulcherrimam eius in o-
mni genere virtutum effigiem nostris ho-
minibus proponi iam diu vniuersa Socie-

A

178

tas haud immerito expetebat. Quippe cum
illustribus maiorum exemplis, quadam e-
gregiis viris flamma crescat in pectore, qua
sedari non potest antè quàm prastantem
illorum virtutem expresseris imitando. E-
quidem videbam præcipua Xaverij facta
aliorum historiis sanè magnificè intexta;
sateriù agre admodum ferebã, amplius 35.
annorum spatio neminem extitisse, qui o-
mnibus ornatam virtutibus vitam pro-
prio volumini mandandam censeret, tam-
que amplam ac frugiferam prouinciam
aut alteri demandaret, aut sibi deposce-
ret. Itaque nuper cum me & amicissi-
marum hominum sermo, & vero superio-
rum auctoritas ad hoc opus inuitaret,
haudquaquam abnui, ratus posse me,
quod posse existimarer. Feci igitur non
modò non inuitus, verum etiam libens, pro
mea, erga X A V E R I V M veneratione,
ut succisuis operis tanti viri memoriam
proderem posteris efficeremque, si quo mo-
do possem, ut vir immortalitate dignus,
quem viuere iure credimus in calo, in meis
quoque scriptis, non tantùm in Sociorum
mentibus, viueret. Ac mihi quidem non
tam humano quàm diuino consilio fieri
videtur, ut laboriosissima eius vita ra-
tio eo potissimum tempore nostris homini-
bus exproxiatur, cum ex regionibus ab il-
lo cul-

lo cultis maximas percipi fruges videmus
 animorum. Nuper quippe complures La-
 ponia Dynastas Regesq; cum suis ferè po-
 pulis ad Christi religionem traductos, &
 in Sinas aditum, quem Satana calliditas
 undique septum atque obuallatum tene-
 bat, diuinitus Euangelij praconibus ali-
 quando patefactum accepimus. Quod v-
 trumque profectò secundum Deum X A-
 VERIO potissimum acceptum referre
 debemus, qui nostris hominibus non solum
 ad illarum gentium conuersionem sese pra-
 buit ducem, sed etiam procliue ac facile id
 negotium tradidit. Huius igitur ego vitã
 sanè variam atq; multiplicem scribere
 aggredior, voluntate utiq; maiore quàm
 facultate, nec tam satisfaciendi spe, quàm
 studio obtemperãdi. Ceterum simul Fran-
 cisco deprecatore, cuius causa hic à me sus-
 ceptus est labor, simul diuina obedientia
 vi subnixus, futurum spero, ut & vires a-
 nimo, & conatus expectatationi hominum,
 aliqua forsitan ex parte respõdeãt. Quod si
 assequi nequiuero, illud certè assequar, ut
 meo hoc qualicũq; studio ad idẽ opus studiũ
 excitẽ aliorũ. Me quidẽ, ut cũq; erit, iuuã-
 bit paruisse optimo Parenti, & sanctissimi
 viri memoria, quãtũ in me fuerit, cõsuluis-
 se. Perficiã enim fortasse, ut posteritas intel-
 ligat, cuiusmodi ex semẽte tanta in deser-

A 2

tie

4
his illis locis nouorum Christianorum ex-
titerit seges: ex qua nauus ille atq; expe-
riens agricola, qui flexus misit semina sua,
retulerit cum exultatione manipulos suos.
Etsi autem maioribus nostris magis cordi
fuit praclara FRANCISCI facinora
factis exprimere, quàm mandare litteris;
ego tamen ex iis qua extant, quaq; ad
manus meas peruenerunt, duntaxat colli-
gam certis comperta auctoribus, qui scili-
cet aut uiderunt ipsi, aut ab iis, qui uide-
rant, acceperunt. Ac de prima eius a-
tate pueritiaq; pauca quadam exponam,
qua ex Martino Azpilqueta Nauarro,
homine cum probitate tum doctrina in-
clyto, eodemq; XAVERII cognato, at-
que olim familiari, & equali, paucis ante
eius obitum mensibus, ipse cognoui. Re-
liqua autem uita facta familiares
FRANCISCI ipsius, primò quidem,
cum minus clara esset eius uirtus, negli-
gentius obseruarunt: deinde uerò, ut il-
lustrior esse coepit, accuratius Lusitani Re-
gis Imperio conquista litteris prodide-
runt. Quo factum est, ut non aequè omnes
eius uita partes uirtutibus ac factis in-
structas haberemus. Nec dubito quin ple-
risque, qui P. N. IGNATII cognoue-
rint uitam, XAVERII tyrocinium,
primaq; illa efferuescentis uirtutis opera,

5
magna ex parte nota, minus incunditatis
prabitura sint festinantibus ad illa, qua
praclarè gessit in India. Verùm hos me-
minisse oportet, & ex illo tyrocinio XA-
VERIVM tantum Christi extitisse mili-
tem, nec oportuisse eius facta, quanquam
iustis de causis narrata alieno loco, retice-
ri suo. Sed iam FRANGISCI Vi-
tam ab eius genere, cuius perma-
gna vis est in utramque
partem, ordiamur.

* *
*

A 33

CA-